

**PAŃSTWOWY
POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W CHEŁMNIE**

Znak sprawy: N.HK.431.1.1.2021

Chełmno, dnia 7 września 2021 r.
Egz. nr 1

Adresat- wg rozdzielnika

W związku z potencjalnym zagrożeniem sanitarnym, związanym z występowaniem dzikich gołębi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chełmnie przypomina właścicielom, posiadaczom i zarządzającym nieruchomościami o konieczności starannego wykonywania prac remontowych, usuwaniu wszelkich nieszczelności oraz zabezpieczeniu budynków przed dostępem gołębi, tak aby nie mogły ich one zasiedlać i wykorzystywać do gniazdowania.

Największe zagrożenie sanitarne, związane z występowaniem dzikich gołębi dotyczy szpitali i domów pomocy społecznej oraz placówek opieki długoterminowej, takich jak: hospicja, zakłady opiekuńczo lecznicze, domy seniora, w których przebywają osoby z obniżoną odpornością.

Jednocześnie zasadne staje się podjęcie działań zapobiegawczych również w odniesieniu do innych obiektów użyteczności publicznej: placów zabaw, siłowni oraz obiektów sportowych na wolnym powietrzu. Ekspozycja na czynniki potencjalnie chorobotwórcze związane z bliskością gołębi w tych miejscach, może być nawet większa niż w placówkach, w których przebywają osoby w podeszłym wieku, obciążone licznymi chorobami przewlekłymi i z obniżoną odpornością – dlatego też wymagają one podobnych działań.

Pozostawione w znacznej ilości odchody gołębi, pióra, puch, resztki gniazd i pożywienia, przyczyniają się do niszczenia elementów konstrukcyjnych budynków (w tym kamienia i betonu), powodują liczne uszkodzenia mechaniczne elementów wykończenia dachu i elewacji budynków, gzymsów, parapetów, rynien, neonów, szyldów itd. Budzi to zastrzeżenia nie tylko ze względów estetycznych, ale także z uwagi na możliwe uszkodzenia i niszczenie elementów konstrukcyjnych budynków i w efekcie pogorszenie ich stanu technicznego oraz zakłócenie zwykłej ich eksploatacji (w tym budynków o wartości zabytkowej i pomników), co za tym idzie zwiększenia nakładów finansowych na prace remontowe. Szczególne problemy powoduje zajęcie przez gołębie nie zabezpieczonych przed ptakami przestrzeni wewnątrz, takich jak szyby wentylacyjne, nieużytkowane poddasza lub strychy. Gołębie mogą też powodować odwarstwianie pokryć dachowych, ułatwiając wnikanie wody do wnętrza budynków, co sprzyja zagrzybieniu przegród budowlanych i niszczeniu ich konstrukcji.

Gołębie stanowią nie tylko zagrożenie dla infrastruktury miejskiej, podobnie jak inne gatunki zwierząt mogą stanowić źródło zakażeń chorobami wywołanymi przez mikroorganizmy potencjalnie patogenne dla człowieka (zoonozy) – wprawdzie w odniesieniu do populacji ogólnej ryzyko zakażeń oceniane w świetle doniesień w piśmiennictwie jako niskie, natomiast znacznie wyższe staje się w przypadku osób z głębokim upośledzeniem odporności.

niepodlega

POLSKA
STUŁOISZ ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY W CHEŁMNIE**
ul. Łunawska 2a, 86-200 Chełmno

psse.chełmno@pjs.gov.pl; www.gov.pl/web/psse-chemno

Zagrożeń i chorób, które mogą się rozwinąć u człowieka w wyniku kontaktu z gołębiami jest wiele. Najczęstszymi czynnikami etiologicznymi zakażeń przenoszonych z dzikich gołębi na ludzi są grzyby, m.in.:

- *Chlamydophila psittaci* - zakażenie powoduje psitakozę (ornitozę);
- *Cryptococcus neoformans* - wywołuje kryptokokozę (drożdżycę europejską);
- *Aspergillus sp.* - wywołuje aspergilozę;
- *Histoplasma capsulatum* - wywołuje histoplazmozę.

Patogeny przedostają się do organizmu człowieka głównie drogą wziewną – poprzez wdychanie powietrza zanieczyszczonego drobnoustrojami gromadzącymi się w piórach i wysuszonych ptasich odchodach. Choroby przebiegają klinicznie najczęściej jako infekcje układu oddechowego i zapalenia płuc, niekiedy zajmują też ośrodkowy układ nerwowy (mózg, opony mózgowe), układ moczowy, skórę.

Dziko żyjące gołębie bywają ponadto rezerwuarem licznych ektopasożytów, zaliczanych do pajęczaków i owadów, które żywią się krwią zwierząt stałocieplnych. W niektórych przypadkach pasożyty zewnętrzne gołębi mogą przenosić na ludzi inne infekcje, jak boreliozę lub gorączkę Q. Największe zagrożenie dla ludzi stwarza zwłaszcza *Argas reflexus* (obrzeżek, zwany też kleszczem gołębiem), z uwagi na możliwość powodowania burzliwych reakcji anafilaktycznych (nawet zgonu). Podobnie jak inne kleszcze, obrzeżki mogą przenosić na ludzi choroby: boreliozę lub wirusowe kleszczowe zapalenie mózgu. Sytuacje takie z reguły powiązane są z występowaniem gniazd dzikich gołębi w obrębie budynków mieszkalnych i szpitalnych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie – na elementach dekoracyjnych elewacji, klimatyzatorach, balkonach, gzymsach, parapetach. Jednakże nawet pojedyncze lub opuszczone gniazdo dzikich gołębi może być powodem przeniesienia pasożytów na mieszkających w sąsiedztwie ludzi. Sprzyja temu niewątpliwie występowanie w budynkach usterek technicznych o typie szczelin, rozpadlin, pęknięć murów, nieszczelności wokół przewodów rozmaitych instalacji w budynkach – ułatwia przemieszczanie się pasożytów. Ektopasożyty, których transmisja z dzikich gołębi na człowieka została dotychczas udokumentowana, obejmują następujące gatunki:

- Pluskwy: *Cimex lectularius*, *Cimex columbarius*,
- Pchły gołębie: *Ceratophyllus columbae*,
- Ptaszyniec kurzy: *Dermanyssus gallinae* (red mite, czerwone roztocze).

W związku z powyższym, celowe staje się zatem wdrożenie działań profilaktycznych polegających przede wszystkim na:

- zabezpieczeniu budynków przed dostępem gołębi, w szczególności uniemożliwiając im przeniknięcie do nieużywanych przestrzeni, które gołębie mogą trwale zasiedlać i wykorzystywać jako miejsca do gniazdowania (nieużywany strych, poddasze, szyby dźwigowe i wentylacyjne, balkony, tarasy, przybudówki);
- usuwaniu wszelkich nieszczelności, przez które mogą przenikać pasożyty, jak również eliminować pasożyty z miejsc ich schronienia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi – szpar w podłogach, futrynach, szczelinach wokół miejsc zamontowania parapetów, progów, pod tapetami, panelami podłogowymi, boazerią, w szczelinach mebli;
- utrzymywaniu bezpiecznego dystansu w stosunku do gołębi i nie dokarmianie ich, ponieważ przywabianie gołębi przyczynia się do zalegania ich odchodów oraz prowadzi do zwiększenia stanu liczebnego populacji gołębi, potencjalnie przywabiając także insekty i gryzonie (szczególnie na terenie szpitali, budynków zamieszkania zbiorowego, a także w miejscach najczęściej odwiedzanych przez dzieci, tj. place zabaw, parki, czy tereny przedszkolno-szkolne);
- regularnym sprzątaniu odchodów gołębi, piór, puchu oraz resztek ich gniazd i pożywienia (zaleca się, aby czynności te wykonywane były w maseczkach oraz rękawiczkach ochronnych, po uprzednim zwilżeniu odchodów wodą, co ogranicza przenikanie zawartych w nich mikroorganizmów do powietrza i tym samym ryzyko ich inhalacji).

Informacje opracowane na podstawie opinii Komisji ds. Zagrożeń Środowiskowych RSE dotyczące zagrożenia sanitarnego związanego z występowaniem dzikich gołębi na terenie miast (Warszawa, 02.02.2021 r.)

Wyk. w 1 egz.

Otrzymują:

1. Adresaci- wg rozdzielnika
2. aa – egz. nr 1

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Chełmie
Mirosława Domaradzka
Inspektor Sanitarny